

Пори року примхи погоди «переплуталися»?

Остання декада квітня неприємно дивує майже зимовою холоднечою, а у травні прийде вже літня спека

На зміну квітневому потеплінню в третій декаді в Україну прийшло похолодання, в окремих районах – з заморозками, можливі навіть опади у вигляді снігу.

А ось початок травня, за даними синоптиків, буде в Україні навіть спекотним.

Денні температури перших травневих днів у середньому плюс 24 градуси на більшій частині території, а в окремі дні першої половини місяця будуть досягати плюс 30. Нічні температури теж будуть дуже високі – до плюс 14.

Тільки з 18 травня температура знизиться. І остання декада травня буде помірною.

Температура повітря сягатиме 24 градусів вдень.

Такі контрасти нам демонструє погода.

Як вберегти сад від заморозків – читайте стор. 7

День Матері-Землі

Так, офіційно, починаючи з 2010-го року в наших календарях на міжнародному рівні з'явився знаковий День - Всесвітній день Матері-Землі, який відзначається 22-го квітня.

У резолюції Генеральної Асамблеї ООН відзначалося, що термін «Матінка-Земля» досить поширений у різних культурах і загальноприйнятий у більшості країн світу, відображає чіткий взаємозв'язок між нами і нашою планетою. Дата святкування теж вибрана не випадково: в цей день в одній з найпотужніших країн світу, США, відзначався День дерев. США серед перших заснували екологічні свята на державному рівні, до того ж дерево, часто символізує життя. Яку б назву не було використано і коли б не прово-

Календарик

дилося свято, важливо одне – щоб в День Землі люди «пробуджувалися», завдяки всіляким акціям і заходам, і по-новому дивились на свої взаємини з Матінкою-Землею. Можливо, завдяки святу багато задумуються над своїми діями і вчинками, які тим чи іншим чином спрямовані на повільне знищення нашої дивовижної планети.

Традиції свята

Щорічно в день свята вчені, які мають світове ім'я і визнання, збираються за «круглим столом» і обговорюють проблематику планети в екологічному напрямку. У багатьох країнах проходять різноманітні заходи, спрямовані на збереження водних і земних ресурсів і інших дарів природи.

Дзвін Миру

У свято Дня Землі в багатьох країнах усього світу за старою доброю традицією звучить Дзвін Миру, який закликає землян відчувати всепланетну спільність і постаратися докласти всі свої зусилля, щоб захистити мир на нашій планеті. Перший Дзвін Миру був відлитий з монет, які пожертвували діти всіх континентів, а також у нього вплавили медалі та ордени людей з різних кінців світу. Встановлено його було у 1954 році в Нью-Йорку, в штаб-квартирі ООН. «Хай живе загальний мир у всьому світі», - свідчить напис на Дзвоні.

Більшість українських пенсій менше 1500 гривень, при цьому мінімальна пенсія нині – 1247, а максимальна – 58,7 тисячі гривень. Уряд анонсував свої плани підвищити пенсії на 10 з лишком відсотків (у травні та грудні) та заявив про намір масштабно «осучаснити» найнижчі в Європі та одні з найменших на теренах СНД пенсії українців, передає Ukr.Media.

У владних коридорах Пенсії «осучаснять»

За даними Мінсоцполітики, нині частина пенсій розрахована з урахуванням середньої зарплати 1917,91 гривень. Наприклад, розмір пенсії для українця, який пропрацював 35 років і отримував середню зарплату, можна розрахувати так: $1917,91 \times 1 \times 0,47 = 901,4$ гривні. Враховуючи, що пенсія за віком в Україні не може бути нижче 1247 гривень, ще 345,6 гривні доплачують з Пенсійного фонду.

Ще в минулому році міністр соціальної політики Андрій Рева анонсував майбутнє «осучаснення» пенсій з урахуванням нового показника середньої зарплати. Як повідомило джерело в робочій групі міністерства з підготовки «осучаснення» пенсії підвищать з урахуванням середньої зарплати 3764 гривень. При цьому коефіцієнт страхового стажу скоротять з 1,35 до 1.

Після «осучаснення» цю ж пенсію перерахують за формулою: $P = 3764 \times 1 \times 0,35 = 1317$ гривень. Однак якщо зарплата, наприклад, була в два рази вищою від середньої по країні, зараз пенсіонер (зі стажем 35 років) отримує 1800 гривень, то тоді буде отримувати 2634 гривні.

Всього Міністерство соцполітики планує підвищити пенсії 5,6 млн. українців (всього в Україні 11,9 мільйона пенсіонерів). Частина пенсіонерів після «осучаснення» будуть отримувати в два рази більше. Так, більше ніж на 1000 гривень, розбагатіють 1,1 мільйона пенсіонерів. Надбавку від 900 до 1000 гривень можуть отримати 487 тисяч пенсіонерів, від 700 до 800 гривень – 460 тисяч. Іншим (а це більше 3,5 мільйона українців) пенсію піднімуть від 50 до 700 гривень.

А де взяті гроші на «осучаснення»?

Гроші на перерахунок пенсій Кабмін планує отримати за рахунок перевиконання бюджету Пенсійного фонду. А чи це станеться, питання. Поживимо – побачимо.

Кожен Іван має свій план А уряд Гройсмана?

Кабмін затвердив і показав план розвитку України, який планує здійснити в найближчі роки.

У цьому році уряд хоче ввести законопроект про електронне декларування доходів і витрат для всіх жителів України - документ будуть готувати Мінфін, ГФС, Нацбанк, НАБУ і НАПК. Його хочуть ввести до кінця 2017-го.

Також прем'єр-міністр України розповів про те, що готуються нововведення в рамках «земельної» реформи. Одним з головних завдань є скасування мораторію на продаж сільськогосподарських земель (думки експертів і фахівців аграрної галузі - стор. 4).

Цьогорік залишиться в пріоритетах українського керівництва і боротьба з корупцією. Гройсман ставить перед собою мету підняти Україну з 131-го місця в рейтингу сприйняття корупції до 50-го (всього рейтинг налічує 176 позицій). Для цього хочуть посилити контроль за фінансуванням політичних партій і обмежити вплив приватного капіталу на них. Крім того, до державних виконавців судових рішень додадуть приватних (нагадаємо, що сьогодні в Україні йде навчання приватних судових виконавців, а відповідний закон був прийнятий ще минулої осені).

Щодо перепису населення. Його вирішили провести раніше. Відповідно до пріоритетного плану, перерахувати українців хотіли в 2020 році, однак українські вчені і соціологи запропонували зробити це вже у наступному році. На думку глави Мінсоцполітики Андрія Реви, це дозволить краще планувати бюджетні показники.

Антирейдер
Сучасна земельна
ОРДА – ЗВІДКИ ВОНА? стор.5

Асоціація фермерів Дніпропетровської області

реалізує якісне дизельне паливо
Євро 5 за привабливими цінами
За якість дизельного палива Асоціація
несе стовідсоткову відповідальність
067 531 01 05

Обласний інтернет-вісник новин Дніпропетровщини під кінець кожного дня оприлюднює перелік головних та резонансних місцевих подій доби. Наче підбиває підсумки, котрі спонукають до узагальнень, роздумів і висновків. І от недавно зустрілися дві новини – різні за суттю повідомлень, викликають різні почуття і судження, однак об'єднані неабиякою спільною тривогою.

Люди і... свині

ПЕРША сповістила, що Дніпропетровщина вмирає. Причому швидкими темпами. Іншими словами, вмирає її населення. Не просто скорочується, а дійсно вмирає у прямому розумінні: у перші місяці 2017 року померло людей різного віку вдвічі більше, ніж народилося немовлят. І це все одно як середня температура по шпиталю. У Жовтих Водах смертність населення перевищила аж втричі народжуваність. Не багатого краща статистика і у деяких сільських районах. Зокрема у таких, як Покровський і П'ятихатський. Коли це триватиме і далі,

то через три літа в області залишиться менше трьох мільйонів чоловік. Адже набирає нині обертів і таке явище, як від'їзд великої кількості дніпровців за межі України. Якщо гадаєте, що тимчасово на заробітків у країні Європи, то помиляєтеся. Бо мають намір постійно там проживати, оскільки риба шукає, де глибше, а люди - де краще. Ще й почався процес активної міграції з рідних гнізд молоді. Все масовіше тікають з України куди завгодно юнаки та дівчата за колишніми мірками «комсомольського» віку. Аби лишень їм не зоставатися і не пропадати вдома. До

двох тисяч на місяць тікає від нас уже молодих людей.

А друга новина, яка також потрапила в категорію актуальних, пов'язана зі... свинями. Дніпропетровщина нині у числі тих, де сталися спалахи хвороби поголів'я на африканську чуму. Спочатку у селах навколо Кривого Рогу, потім у Синельниківському районі, нарешті і у Нікополі та побіля нього. З наслідками, які з цього впливли стосовно згортання торгівлі свининою на ринках регіону. Ситуація наскільки

серйозна, що перший заступник голови ОДА Олег Кужман мусив з цього приводу проводити надзвичайну обласну нараду. І оголосив на ній, що якщо африканська чума буде поширюватися такими темпами, як зараз, то - цитуємо дослівно – «через три роки на Дніпропетровщині не залишиться жодної свині». Тобто утримувати і відгодовувати їх зникне можливість. Відтак зостанемося і без м'яса-свинини, і без ледве не національного продукту, яким для українців споконвіків було сало. По губах тектиме від нього розтоплений смалець, але у рот свого нічого не попадатиме.

Хоч справа не лише в тому, що нас і наш донедавна благословенний край чекає зовсім в недалекому майбутньому. Лихо й біда, трагедія народу мають місце уже нині. Україна почала пожинати гіркі плоди від того, що тут ставлення до людей наразі і чимдалі посилюється точнісінько таке, як і до свиней. Навіть гірше.

Не пийте, дітки, молоко...

Древнім ще китайцям приписують вислів про те, що вони не заздрять людям, яким випадає жити в перехідний період реформ та перемін. Оскільки приємного мало. Не життя, а суцільні непереливки. Складається ж враження, наче і нас, українців, нині намагаються переконати, що сьогодні і не варто нам жити. Позаяк куди не кинься, всюди реформи, реформи, реформи. Земельна, пенсійна, медична, правоохоронна, антикорупційна, судово, декомунізаційна, адміністративно-територіальна... Причому, вже і не згадати, коли порізно та усі разом вони почалися, а також не дізнатися, коли ж врешті-решт завершаться.

ніж пропонують споживачам готової продукції?!

Ви зрозуміли? Отримуємо зараз багато менше молока, ніж п'ємо його та переробляємо на кефіри, сметану, вершкове масло і так далі. Де ж береться зайва чи додаткова? Ще ж Ломоносов намагався розкрити нам очі на те, що ніщо з нічого не виникає. Отож якщо у наших випадках і виникає, то явно не з того, з чого треба, аби виникало. З м'ясними ж продуктами проблеми іншого гатунку: напишуть вам, що використано добавки Е 129, 110 та 102 – ну і що це вам дає? Не пишуть же, що від них уже давно та раз і назавжди відмовилася європейська спільнота. З тієї причини, що дані добавки зберігають свіжими на запаху та й смак, чистими на будь-який необхідний колір тижнями і місяцями перетриману як свинину, так і яловичину, котра ще й зберігалася дуже й дуже неналежним чином. Себто для того і придумані ці добавки, щоб збувати зіпсовану продукцію. Не свіжу, десятки разів розморожену та переморожену і рибу також, до речі.

Або візьміть так звані енергетичні соки та напої, які найбільше люблять у нас зараз діти та підлітки. Батьки ще й

пишаються тим, що мають змогу своїх чад радувати «смакотою». І не відають, що частують їх напоями, які в більшості країн світу, котрі поважають себе і своє населення, продавати дітям до 14 років категорично заборонено. З тієї причини, що містять занадто багато шкідливих штучних добавок – кофеїну, замінників цукру, навіть алкоголю. У незначних то дозах, але при регулярному вживанні достоту небезпечних.

Скринька ж стосовно усього вище описаного просто відчиняється: уже більше 10 років в Україні триває реформа служби контролю якості і безпечності харчових продуктів. Триває – і ніяк не завершиться. А що це значить? Те, що ця служба фактично десять літ і не працює. Якщо так довго не можуть налагодити мережу контролю за тим, чим годують українців, не важко здогадатися, що це комусь вигідно і треба. Бо хіба не ясно, що коли виробника ніхто не ловить на недобросовісності, то опиратися спокусі заробляти на низькоякісних харчах, котрі ще й не псуються місяцями, йому немає сенсу. Більше того, реформа системи продовольчого контролю у нашому виконанні ще й спотворена до рівня насмішки

Краще їсти своє, домашнє!

А це вже на всеукраїнському сайті з'явилася інформація, що впродовж останніх п'яти років в Україні на 90 відсотків зростає кількість виробників органічної – екологічно чистої! – продукції.. Привід торжествувати, бо ж приріст о-го-го? Та загалом органічна продукція вирощується у нас лише на 400 тисячах гектарів. Погодьтеся, що мало, дуже мало. Оскільки потенційно є можливість уже зараз на кількох мільйонах, а в перспективі і на десятках мільйонів – так заявляють науковці і спеціалісти-практики аграрної галузі.

ЗА свідченнями фахівців, Україна має змогу вирощувати, крім овочів, і круп'яні культури, і той же хліб екологічно не забрудненими. А ще й коли на всю державу органічним землеробством займається, офіційно зареєструвавшись, тільки 239 переважно невеликих підприємств, товариств і фірм, хіба це досить? Хіба це показник для нас? Тим паче, що лише 162-ві структури безпосередньо займаються вирощуванням продукції городів та полів, а решта винятково переробкою зібраного ними. І чи може нас влаштовувати той факт, що замало знаходиться бажаних виробляти за мірками органічної продукції м'ясо – як свинину, так і яловичину – та молоко?

Ви зрозуміли, до чого ми ведемо? Дійсно не від хорошого життя в ще недавні і останні роки українські аграрії значно скоротили внесення і мінеральних добрив, і засобів захисту рослин.

Сотні і тисячі гектар сьогодні у нас не забруднені, тим паче надміру, «хімією» - звідси сприятливі умови запроваджувати органічне виробництво Як на значних площах, щоб потім випікати і хліб, і навзамін прісним лавашам суто вітчизняні перепічки і коржі, так і на обмежених паях не лише овочі та фрукти, а й ту ж гречку, скажімо. Отож закликаємо сільський народ в середній та малий бізнес, щоб на місцеві ринки постачати екологічно бездоганні томати та огірки, капусту і бурячки та моркву, крупу та соки, баштанні культури, фрукти і ягоди. Органічна ж продукція дорожча, а що попит на неї уже зараз неабиякий і буде зростати, це поза всяким сумнівом. Світова практика свідчить – людям не байдуже, якої якості харчі вони споживають.

Окреме для українських фермерів та одноосібників і власників присадибних та сімейно-селянських господарств

неосвоєне на повну потужність поле діяльності – натуральне тваринництво. Молоко, сметана та сири і вершкове масло, м'ясо і м'ясні вироби, кролятина і курятина, яйця з гарантією, що вони натуральні, домашні, як це прийнято у нас казати, ніколи не залежуватимуться не реалізованими. У Європі уже зараз органічну продукцію покупці з рук виривають. Без ГМО, шкідливих добавок та компонентів – це тренд, на який молиться зараз і увесь світ. Зовсім недавно у Києві відбувся Міжнародний конгрес «Органічна Україна». То якщо вірити тепер Міністру аграрної політики та продовольства Тарасу Кутовому, європейці на ньому заявили: «Завозитиме Україна нам продукцію органічного землеробства і тваринництва, обмежувати це завезення квотами ми не станемо». Хоч в першу чергу селянський народ той же Міністр закликав передусім постачати екологічно безпечні продукти для вітчизняних споживачів. Ось дослівно як підвів ризику Тарас Кутовий: «Тих, хто думає, вагається і шукає, яким саме бізнесом зайнятися у своєму селі на орендованій або своїй землі, закликаю перевагу віддавати саме вирощуванню та виробництву органічної продукції». І далі: «А українцям раджу більше і біль-

ше купувати органічні, на 100% натуральні, отож без будь-яких добавок і замінників продукти харчування».

Справді бо у першу чергу українське село здатне забезпечувати свій народ харчами бездоганної якості і стовідсоткової безпечності. Одна з трагедій, яку скоїла сумнозвісна аграрно-земельна реформа Леоніда Кучми – це коли відкрили навстіж двері на український ринок заморським генно-модифікованим продуктам і мотлоху на зразок «ніжок Буша» - пам'ятаєте? – та чужоземного сала. Кінчаючи тепер масою «законсервованих» найрізноманітніших інших продуктів, від яких на полицях у маркетах рябить в очах, а у животах, даруйте, бурчить. Чи не пора рішуче вправляти настільки фатальну помилку? Що цілком під силу здійснити українським селянам та фермерам – більш талановитих, роботящих та гордих у світі не знайти.

Підготувала Ніна ТИТОВЕЦЬ.

І сьогодні знайдуться на селі люди, котрі пам'ятають, що в Радянському Союзі існував Всесоюзний інститут кукурудзи. У Дніпропетровську його заснували з ініціативи Микити Хрущова.

Багаторічний директор інституту Валентин Циков якось розповідав, як його викликав «на килим» голова Ради Міністрів СРСР Олексій Косигін.

- Знаєш, скільки ми завозимо ззовні кукурудзи в рік? – запитав Олексій Миколайович і ледве не скрикнув: - Десять мільйонів тонн!

А далі поцікавився, що треба для того, аби вдосталь вирощували своєї качанистої. Циков сказав: на базі школи академіка ВАСГНІЛ лауреата Ленінської премії Бориса Соколова відкрити центр створення вітчизняних гібридів і зайнятися масовим впровадженням інтенсивних технологій вирощування – «і діло піде швидко».

- Швидко не швидко, - підвів риску Косигін, - але виділяю гроші і даю п'ять років, щоб ми обходилися лише своєю кукурудзою і не годували худобу пшеницею – задача зрозуміла?

НА ПРЕВЕЛИКИЙ ЖАЛЬ, не знаходилося досі і немає зараз в незалежній Україні прем'єра такого рівня. Здатного збагнути, осмислити ситуацію, далі й викликати уже не Цикова, звісна річ, а його учнів, щоб «поставити задачу» в найближчі роки відмовитися від... імпортного бензину. Так-так, обходитися власним і не інакше! Ви здивовані? Тоді знайте: хоч досі все ще сміються з приводу закоханості Хрущова в «королеву полів», насправді дійсно кукурудзі в Радянському Союзі тривалий час не віддавали належне. Вважали її другорядною. У першу чергу хліб насущний старалися вирощувати, все інше – як виходитиме. Більше того, «полонити» кукурудзою поля колишньому СРСР довелося навздогін світу, який вона у ті роки завойовувала більш ніж рішуче. В середині минулого століття виробництво зерна качанистої перевершило на планеті виробництво пшениці та рису разом узятих і вийшло на перше місце. Відтоді її зерно - хліб №1. Продукт, якого найбільше споживає людство. Треба тільки дивитися на споживання кукурудзи у вигляді і м'яса, молока, яєць та багато іншого, чим ми харчуємося, годуючи качанистою худобу і птицю. А в тому числі і того, що виробляється з кукурудзи. В СРСР чомусь стверджували, наче за вмістом поживних речовин та кормової енергетики поза конкуренцією овес і ячмінь. А 100 кг кукурудзи заміняють 120 кг ячменю і 130 вівса. Одначе качаниста – це і цукор, олія та крохмаль, глюкоза, консерви та пластівці, напої і сиропи, каротин і патока, джеми і желе – кінчаючи тим, що і сировина для медичної, хімічної та інших галузей промисловості.

А сьогодні світ саме із зерна кукурудзи отримує і альтернативне пальне – біоетанол. Який є пристойним заміником перш за все сучасному бензину. Багата на вміст вуглеводів кукурудза все «сміливіше» служить для витяжки з неї біологічного палива. І знову, якщо і ми займемося цим ділом, опинимося у становищі наздоганяючих світ. Ще з 70-х років ми-

Плакат «хрущовської» доби.

Повертаймо «КОРОЛЕВУ» на трон Напрямом

нулого століття такі країни, як США і Канада, Бразилія і Франція почали отримувати рослинний етиловий спирт, який і дістав назву - паливний чи біологічний етанол. І заправляти ним автомобільний транспорт. В Німеччині ж сьогодні стимулюють виробництво власного альтернативного біопального, не оподатковуючи тих, хто вирощує для цих цілей кукурудзу. У Швеції прийняли програму «біоетанолізації», за якою до 2020 року країна має повністю відмовитися від використання нафти.

Ще два вражаючі факти. Росія затіяла підлу війну на території України, і Арсеній Яценюк, будучи ще прем'єром, якось у відчаї сказав, що немає чим заправляти танки та БТри. І воднораз переймався зависокою ціною на нафту, яку править та ж... Росія. А в умовах дефіциту пального не раз перебував у роки Другої світової війни і гітлерівський Третій Рейх. То він не на сто грам фронтових витрачав спирт, а додавав його до бензину. Ще факт: відомо, що бізнес американської родини Бушів пов'язаний суто з видобутком і перегонкою нафти. Однак це не завадило Бушу-молодшому, коли він був президентом США, розпочати компанію, яку він сформулював словами: «Без енергетичної незалежності не може бути національної безпеки, а вкрай необхідна для нас енергетична незалежність повинна базуватися на власних відновлювальних енергоносіях, і в першу чергу – на біоетанолі».

Тут річ не лише в тому, що Буш-син проявив відданість державницьким інтересам на шкоду «шкурним» сімейним, чому не зайве повчитися нашим минулим і нинішнім лідерам нації. Буш молодший ще й явно мудро дивився у майбутнє. Справа у тім, що якщо до середини теперішнього століття усім нам на планеті вистачить наявних запасів нафти, то

це буде й добре. Поклади природної «горючки» вичерпуються стрімкими темпами. Америка уже явно не залишиться з порожніми баками своїх автомобілів. А ми знову, як і за часів Микити Хрущова, будемо наздоганяти її та весь інший світ і намагатимемося випереджати, чи як? Але ж з порожніми баками розгону не набереш!

Чи почуємо заклики, які лунають останнім часом на Дніпропетровщині? Обласне управління з АПК та розвитку сільських територій уже не раз дійсно нагадувало своїм аграрникам, що де-де, а в нашій області уміли вирощувати перш за все високі урожаї качанистої. Тут «цариця полів» в пошані ще з тих пір, як наприкінці 40-х-на початку 50-х років минулого віку у Жаб'ячій балці на схилах Дніпра Марко Озерний збирав у планетарних масштабах рекордні спочатку 136, потім 175 і нарешті 224 цнт з га. Але ж досягнення були тут не тільки колись, які тепер сприймаються як міфічні. І досягнення не лише сільгоспвиробників, а і науковців та селекціонерів. За кількістю виведених

сортів і районованих гібридів Інститут кукурудзи на чолі з В. Циковим 35 років тому став провідним у Європі. Його гібриди висівалися тоді на 4-х мільйонах гектарів. А створене при інституті науково-виробниче об'єднання «Дніпро» на площах у межах тодішнього Союзу впроваджувало інтенсивні технології «гарантованих високих урожаїв». І то були не порожні слова. Якось автору цих рядків довелося бути свідком: на дослідному полі Інституту зібрали кукурудзоводів з усієї України. Качаниста якраз досягала воскової стиглості. Стебла вище голови, а в міжряддях - жодної бур'янини.

- Так і на своєму домашньому городі жодна хазяйка не зможе прополоти, - засміявся хтось з гостей.- Признавайся, скільки народу зганяли, щоб отак чисто висапати?

- Не вірите, що після сівалки тут людська нога не ступала? – спокійно відреагував Валентин Циков. – Тоді сідайте і слухайте, що ми вам розкажемо.

Якщо у 1981 році валовий збір качанистої на Дніпропетровщині становив 276 тис. тонн, у 82-83-х 550-670, а у 84-му 950 тисяч, то у 1985 вперше за всю історію області сягнув одного мільйона тонн. В наступному 1986 вся Україна виростила 9 мільйонів тонн кукурудзи – більше, ніж будь-коли раніше і, на жаль, ніж будь-коли уже й пізніше. Хоч 9 мільйонів для нашої країни не межа. Маючи понад дев'яносто років життя за плечима, Циков і сьогодні «при ділі» - в Інституті зернових культур очолює відділ впровадження досягнень науки та селекції. Він запевняє, що з врахуванням нових удосконалень, технології вирощування елементами «нульового» обробітку і «прямого висіву по стерні», в Україні цілком під силу отримувати по 100-120 центнерів «королеви» з гектара у зерні. І хай

США та Канаду за валом збору нам не обігнати, Мексику, Аргентину та Бразилію «аж бігом». Нині земна цивілізація за рік споживає понад 600-тонн мільйонів тонн кукурудзи, але вже через 10-20 літ за прогнозами людству знадобиться вдвічі більше – то чому б Україні з її родючими чорноземами не втрутитися у настільки вигідний ринок?

На Дніпропетровщині ладні відновлювати діяльність авторитетного тут в минулому Клубу Марка Озерного – колись механізаторів-кукурудзоводів, а нині фермерів-кукурудзоводів, практика і досвід котрих варті запозичення. Що не повинно викликати заперечень чи посмішок, бо у цивілізованому світі наука і передовий досвід у кожному ділі на першому місці. В нас же подібну орієнтацію сприймають мало не за пережиток старого. Добре, що область закликала нині сільських виробників згадати про «царицю полів». Нагадуючи, що традиціями на цей рахунок володіє надто багатими. Зараз «спокушає» ще й тим, що качаниста, не вибаглива при вирощуванні, є і одним з кращих попередників для багатьох культур, перш за все зернових, яким нині аграрії області залюбки віддають переваги. Ярі після кукурудзи дають на четверть, а то і третину вищі урожаї, ніж після інших попередників.

Не приховаємо: цим область сподівається посприяти й відродженню у своїх межах тваринницької галузі, оскільки для неї кукурудза практично не замінима. Щоб нарощувати власну відгодівлю свиней, котра тут вертається «до тям», без зерна качанистої ніяк не обійтися. Та й «апетит»-попит на неї зростає і серед переробників сільської продукції та виробників продуктів харчування – це теж «рухи, які варто підтримувати». Але при цій нагоді на Дніпропетровщині вперше заговорили голосно і про біологічне пальне, яке можна отримувати з того ж ріпака, як відомо, також з пшениці, картоплі чи й цукрових буряків, але з кукурудзи у наших умовах – найкраще. Адже з кожної її тонни вихід біоетанолу сягає 470-475 літрів. Оприлюднили слова директора Зарубинського спиртзаводу, який два роки тому третім в Україні почав випуск біоетанолу, Ігоря Гуляса про те, що «виробництво альтернативного біопалива здатне сьогодні надати новий відчутний поштовх розвитку і прибутковості агропромислового бізнесу». І від себе додали до них уточнення у тому дусі, що «кукурудза допоможе області суттєво скоротити споживання імпортного бензину, якщо з часом і зовсім не відмовитися від нього». Що агровиробники свої власні потреби у паливі зможуть забезпечити за доступними цінами, так цього й сам Бог велів прагнути.

У радянські часи це б назвали ініціативою, починаю області, вартими наслідування. Адже проблема надто актуальна для усієї держави. Вразлива, обтяжлива дороговизною та явними соціальними загрозами наша залежність від зовнішніх енергоносіїв, газу та нафтопродуктів у першу чергу, виштовхує усіх нас за межі гарантованої державницької безпеки. Тим часом український аграрний сектор з його природно-кліматичним потенціалом цілком здатний вирішувати проблеми альтернативним чином. За рахунок суто біологічних і дійсно нетрадиційних до цих пір видів пального, виробництвом яких світ уже давно займається. Якщо Дніпропетровщині вдасться зламати цю нашу «лінь», будемо сподіватися, що й інші регіони не залишаться осторонь.

Микола ЯСЕНЬ.

! **Кукурудзу посій до дощу - буде й сало до борщу** Народне прислів'я

Ця подія не залишилася непомічною серед широкого загалу агровиробників України – у перших числах квітня столичний готель «Інтерконтиненталь» приймав Міжнародну конференцію «ЗЕРНО ПРИЧОРНОМОР'Я: ВІТЕР ЗМІН». На авторитетне зібрання як учасник та доповідач була запрошена й Асоціація фермерів та приватних землевласників Дніпропетровської області. Варто зазначити: конференція, що називається, у серці України проводиться вже 14 років поспіль, і за цей час стала однією з найбільш очікуваних подій року, чудовою платформою для професійного спілкування, обміну досвідом, реалізації регіональних і міжнародних проєктів та по-справжньому об'єднала провідних операторів світового зернового ринку. Широка географія учасників - понад 700 представників з 55 країн світу - стала доказом постійно зростаючого інтересу до Чорноморського регіону та України - головних гравиць на світовому зерновому ринку. Це і не дивно, бо за час незалежності агросектор показав динаміку постійного зростання не менш ніж у сім відсотків на рік, а наша держава у десять разів збільшила свій експортний потенціал та вишля на третє місце у світі за експортом зернових та на перше - за експортом олійних культур, соняшникової олії. Але це не межа. Якщо раніше локомотивом розвитку нашої економіки був гірничо-металургійний комплекс, то зараз все інакше. Більше 40 відсотків валютних надходжень дає сільське господарство, а доля металургів зменшилася до 22 відсотків. Отже, є чим пишатися, бо агросектор, у тому числі і потужний загін українських фермерів, годує не тільки українців, але і споживачів у багатьох країнах світу. На дискусійному майданчику конференції перед шановним товариством виступив і Сергій Ушаков, заступник голови Асоціації фермерів та приватних землевласників Дніпропетровської області з розвитку зовнішньоекономічної співпраці. Нижче пропонуємо виклад його доповіді.

Який ВІТЕР ЗМІН потрібен аграрній Україні? Колективний досвід

ЗАРАЗ у нас складається дивна ситуація, здавалось би, що українські фермери першими повинні бути зацікавлені у вільному ринку землі, але все навпаки. Є стійке враження, що у разі запровадження купівлі-продажу землі українцям не дадуть бути її власником з однієї причини: у нас немає стільки коштів, які можуть запропонувати китайці, араби та й будь-хто. І на перепродажу землі хтось планує заробити дуже великі статки. Навіть якщо припустити, що фермерам будуть давати кредити для купівлі землі під заставу цієї же землі, а це цілком можливо, у випадку неврожаю банкіри її просто заберуть за борги. У нас же зона ризикового землеробства та плюс зміна клімату. Ще, на жаль, реалії сьогодення такі, що існують тисячі випадків, коли земельні паї сільських мешканців шляхом різноманітних оборудок, у тому числі і за рішенням судів, передаються іншим особам, коли в одній земельній ділянці з'являється кілька власників. За таких обставин законодавче запровадження обігу земель сільськогосподарського призначення та зняття мораторію на купівлю-продаж призведе до фактичної легалізації тіньового переділу земельної власності, швидкої концентрації земель в руках «латифундистів» та транснаціональних корпорацій, повного зuboжіння українського села. Відсутність у влади стратегічного бачення головних цілей і завдань реформування породжує до реформи безліч запитань. Адже сам по собі ринок землі не може бути самоціллю (якщо, звичайно, не створюється підконтрольний список привілейованих громадян). І якщо завдання – стимулювати приватну, в основному дрібно-власницьку ініціативу чи залучити в перспективний агросектор інвестиції, уникнувши при цьому обезземелення українських громадян, то реформу доречно було б проводити при наявності безлічі все ще відсутніх передумов і за допомогою зовсім інших механізмів та інструментів, ніж пропонуються сьогодні.

природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності українського народу. Від імені українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією. Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону. Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності і господарювання, соціальну спрямованість економіки. Усі суб'єкти права власності рівні перед законом».

Українські громадяни повинні вирішити, чи підтримують вони запровадження вільної купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення. А до вирішення всіх цих питань необхідним є продовження мораторію на їх продаж.

На нашу думку, зняття мораторію на продаж землі не тільки не буде сприяти притоку інвестицій, а призведе до зворотного ефекту. Бо в сучасних умовах, коли процвітає рейдерство, не працюють суди та правоохоронна система введення ринку землі зумовить колапс сільського господарства в Україні.

З цього приводу наводимо слова Жан-Жака Ерве, представника Франко-Української торгової палати. Він висловив сумнів у доцільності впровадження ринку землі післямостом та обгрунтував це тим, що з точки зору економіки зміни правил потрібні тоді, коли галузь не росте або коли стагнує.

«Агросектор України показує чудову динаміку, модель, яка склалася, працює. Навіщо зараз щось міняти? Будь-які зміни правил ведуть до спаду виробництва, а якщо зміни кардинальні – то, можливо, і до його зупинки. Коли буде мати нульове зростання – тоді і міняйте щось на краще».

У таких умовах годі сподіватися на іноземні інвестиції – прийде лише спекулятивний капітал для проведення оборудок на земельному ринку та передачі права власності на землю до іноземців. Українські селяни стануть не власниками землі, а жебраками. Ще й треба пам'ятати – спекулянт ніколи не дасть справедливої ціни, його мета – скупили все за копійки, а потім перепродати за реальні гроші.

Ми всі пам'ятаємо приватизаційні сертифікати-ваучери та приватизацію стратегічних підприємств та цілих га-

МІЖ ТИМ, є різні моделі, за яких буде постійно наповнюватися український бюджет і збережеться земля. Наприклад, держава дає в оренду не розпайовану землю державної власності фермерським господарствам, тим, хто має бажання та можливість її обробляти чи сплачує податок за користування землею.

Зразки виваженого міжнародного досвіду

Євросоюз У країнах Західної Європи посилюється втручання держави в роботу земельного ринку. Найпоширенішим є обмеження земельної площі, яка може перебувати у власності однієї особи, та обмеження продажу землі іноземцям. Наприклад, у Франції більше 50 відсотків землі належить державі та здається в оренду фермерським господарствам.

Держава Ізраїль Закон дозволяє приватну земельну власність тільки в межах муніципальної території і на ділянку не більше 10 гектарів. Закон також, на продовження Статуту Єврейського Фонду Розвитку від 1902 р., забороняє продавати державну землю в приватну власність. Тому нові ділянки під будівництво виділяються тільки під «оренду на покоління». Найбільшим приватним власником землі в Ізраїлі є ККЛ, що уособлює весь єврейський народ.

В Ізраїлі 93 відсотки землі перебуває в різних формах державної власності (залежно від певної форми власності регламентується оренда та цілове спрямування цих земель). Приватними в країні є тільки сім відсотків земель, однак більш ніж три чверті цієї землі припадає на нерухомість і виробничі потужності в великих містах країни.

Канада У країні тільки 10 відсотків землі перебуває у приватній власності. Інші сільгоспугіддя розподілені між федеральними (41 відсоток) і місцевими землями (48 відсотків), які закріплені за кожним із суб'єктів федерації.

Народ не прислів'я

лузей економіки України, як за копійки було продано або розграбовано народне багатство. А тут ми маємо справу із землею, що на відміну від заводів не має таких властивостей, як знос та амортизація. Земля була, є і буде. Ми повинні її зберегти для наших нащадків.

Запроваджувати ринок землі в умовах повного зuboжіння народу – це злочин проти народу та наступних поколінь українців. Це все одно що голуючому запропонувати обмінити найдорожче, що у нього залишилося, на окрець хліба.

Обезземелення українських громадян призведе до зростання безробіття, соціального напруження. Якщо власниками української землі стануть транснаціональні корпорації, то і до дефіциту продовольства в державі та стрибка цін на продовольство дуже і дуже не далеко.

З давніх-давен відомо: наші пращури, які починали селитися за межами Гетьманщини на краю Дикого поля, робили з кожної хати кілька підземних виходів, а в поле без зброї не рушали. Щоб мати змогу захистити себе і власну родину від орди, яка витоптувала кіньми і випалювала вознем усе живе, пращурч без ясиру до Криму не повертатися. Сьогодні на тих давніх землях тепер Дніпропетровської області у вихідні можна зустріти фермерів та власників земельних ділянок, які поспішають у визначені місця на бойове злагодження. Кваліється, щоб успішно протистояти сучасній орді, яка невідь-звідки може взятися будь-якої пори.

У КРАЇНЦІ вже не вперше показують нашій владі, що треба робити за несподіваних умов, згідно з давньою приказкою – моя хата скраю, першим ворога зустрічаю! Згадаймо, що саме добровільні батальйони першими три роки тому збройною рукою почали витіснити східних зайд-придбавил зі своїм «кузьм міром» з власної землі. Так і тепер – не маючи змоги упевнитися на правоохоронні органи, які б ефективно захистили від земельних та майнових грабників, люди покладаються на власні сили. На жаль, для цього є додаткові підстави – 15 квітня відомий знавць тіньових схем, народний депутат Сергій Лещенко на телеканалі «Зік» в програмі Михайла Саакашвілі заявив:

- Силові структури України займаються централізованим збором коштів. Потім цими грошима фінансується виборча кампанія, сплачується величезна реклама на телебаченні, політичні сили залишаються при владі, процес іде безкінечно.

Можна лише додати, що і творець реформи правоохоронних органів Хатія Деканодзе залишила роботу через корупцію колег, в чому зізналася згодом. Та і різні поліцейські чини ще досі ловляться на гарячих вчинках. Тому Самооборона «Асоціації фермерів та приватних землевласників України» є дивним способом зупинити шахрайське савівля, адже на масові злочинні дії правоохоронці почасті просто не реагують. Досить згадати події серпня 2014 року в Шульгівці Петрівського району, коли людей, які мирно протестували проти того, щоб їхні 44 гектари пасовищ і лісів пішли під гігантську агрозв'язку ферму, «тітушки» у петриківських правоохоронців! Була і минулорічна осін в Ілпаський Новоомосковського району у ФТ «Дар», коли поліція належно не зреагувала навіть на застосування зброї непрошеними «гостями»... Можливо, це відбувається тому, як підтверджує фактами відомий філософ Сергій Дацюк, що «наша правляча верхівка поводить себе неадекватно».

Окрім правоохоронної системи, звідкіля ж ще «ростуть ноги» в новітній земельній мафії, що геть забула про християнську любов до ближнього, Божі заповіді тощо? Винна і давня, про що говорили ще древні, відсутність почуття миру. У нас досі немає ніяких обмежень щодо кількості землі в одних руках, а наслідком будь-якої монополії завжди є диктат. Ось що згадує голова громадського об'єднання «Майдан» Алла Різниченко про події 2013 року в Новоомосковську:

- Тоді Вадим Нестеренко (тепер депутат Верховної Ради від блоку Петра Порошенка – прим. авт.) хотів переорформити на себе 30 тисяч гектарів лісів і пасовищ. Викликали його на засідання Новоомосковського райради, питаємо: «Нащо Вам це й ці тридцять тисяч, коли у Вас вже є понад сто тисяч за орної

Протест фермерів під стінами Мін'юсту 14 березня.

ної інвентаризації» Юрій Товстуха 26 серпня 2016 року незаконно ухвалив 276 рішень про реєстрацію договорів оренди і суборенди власників земельних паїв Мало-софіївки, Криничок та Гуляйполя з двома щойно утвореними «фірмами». Тож законному орендареві, фермерському господарству «Подільчак», де головує Павло Сегаль-Лестеров, доводиться разом із селянами воювати в судах і прокуратурі за справедливість. Хоча договори оренди між ними зроблені в паперовому вигляді ще до 2013 року. Ті ж почуття обурення свавільної державної чиновника переживають і жителі Новомироградівки Криничансько-

що за підсумками року минулого самокритично заявив заступник міністра юстиції з питань державної реєстрації Павло Мороз:

- Жодне рейдерське захоплення неможливо здійснити без державного реєстратора. Тому до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації почали активно надходити скарги не лише на механічні помилки, але й на реєстраторів та нотаріусів-рейдерів, що вступили в змову зі злочинцями. Таким чином, за рік роботи Комісія розглянула понад тисяч скарг по суті, з яких задовольнила майже половину.

Що ж, це теж результат. З дру-

Протидія сучасна земельна орда – звідки вона?

- Агов, пане міністре!

го району. Їхні договори оренди землі зі СТОВ «Добробут-Агро» (директор Сергій Батайлук), зареєстровані Центром Держземкадастру в 2012 році, державний реєстратор Софіївської РДА незаконно перереєстрував на дві рейдерські фірми Тімура Гогітідзе, до речі, як і в попередньому випадку. Тобто за цим усім стоїть одна людина. Голова Криничанської райдержадміністрації Олег Гапич стверджує, що це не відомий у Криничанщині депутат обласної ради, хто саме – він не знає. В обох цих масових підробках кілька договорів оренди укладені з людьми, які померли...

На жаль, список цей можна продовжувати. За аналогією з типовою схемою, коли фермерське господарство «купується» якимось безхатченком, потім одразу чи через треті руки «продається» потрібній людині, зловмисники застосовують її і до землі – підставна «фірма» бере її в «оренду», і одразу ж передає в «суборенду» іншій «фірмі» з іншим «директором», але того ж самінького вигодонабувача... Метою цих махінацій є усякіляке затягування справи в судах, щоб пограбованому було важче відстояти своє право власності. Чи знають про ці схеми, запроваджені їхніми працівниками, в Мін'юсті? Безперечно! Ось

гого боку треба брати до уваги, що не всі ошукані знають про діяльність Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Міністерства юстиції, тому ще не всі до неї звернулися. Тому «майже половина» задоволених скарг якщо й дорівнює третині від усіх випадків фальшування, то й добре. На думку відомого адвоката С. Яроша, голови Робочої групи з питань протидії рейдерству Київської торгово-промислової палати, для ефективного заслону шахраям та рейдерам потрібні лише професіоналізм та політична воля:

- Необхідно законодавчо передбачити обов'язок Мін'юсту офіційно оприлюднювати не лише перелік скарг, поданих до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації, але й висновки, які були зроблені Комісією за результатами розгляду кожної скарги, та прийняті на цій підставі накази. А це треба оприлюднювати накази, видані за результатами моніторингу дій державних реєстраторів. Міністерство юстиції могло б і саме видати відповідний наказ. Необхідно позбавити шахраїв та рейдерів можливості зловживати статусом «добросовісного набувача», бо в більшості шахрайських схем відбувається кількарізовий перепродаж майна чи корпоративних прав тощо.

Вважаю, що судовий захист порушених прав власника в Україні є неефективним. Необхідно терміново врегулювати питання про надання повного доступу до відомостей держреєстрів, включаючи скан-копії документів, для адвокатів та слідчих поліції. Для вирішення цієї проблеми необхідно внести

! Жадібний до землі, як орда Чингісхана

Сучасне прислів'я

ЯКЩО писати у дусі Гашекових «Пригод бравого солдата Швейка», то необхідно відразу уточнити, що ілюзії ці не що інше, як щедра локша на вуха довірливих тих же виборців. А також вказати, що належать відомому нардепу на прізвище Олександр Вілкул, який дійсно подає себе зараз на теренах нашої області лідером палких опоблоківців. Котрі ніби горою і навіть грудьми стали на захист гнаних та голодних при нинішній владі. Оскільки як вернуться вони – будуть святими, які всіх обігріють, нагодують і озолотять. Бо хіба ви не чули ще сенсаційну новину? Тоді ризикуєте на віки-вічні відстати від прогресу, якого ще окремо взята Дніпропетровщина не знала, а весь гептом світ, судячи з усього, ніколи і не дізнається.

Ідеться про те, що у нас з'явився науково-дослідний інститут магнітизації сільського господарства. Використано ще звисний нашим пращурам далеким благотворний вплив магнітного поля на шалений ріст урожайності будь-яких без винятків культур, котрі у нас вирощуються – від пшениці до гарбузів. Як повідомила щойно добра газета «Династія», яку заснував благодійний фонд достоту знаних у наших краях батька і сина Юрія та Олександра Вілкулів, один маленький магнітик, винайдений у центрі, заміняє 1 тону 382 кг коров'яка. З ним ті ж зернові родять, як з води – приріст урожайності сягає 294 відсотки. А жива вага ВРХ (великої рогатої худоби) зростає у 3.5 рази. Щодо свиней, то ще більші досягнення. Якщо вірити добрій газеті «Династія», хоч спеціалістам науково-дослідного центру і знадобилося вісім місяців наполегливих трудів, однак же розробили вони принципово нові загони для розведення свинопоголів'я з використанням потужних магнітосплавів, і результат не примусив себе довго чекати – виведено свиней, які за 50 днів з маленьких поросятток досягають ваги і розмірів дорослих мало не двоцотнерних кабанів. Так що це вам не жарти – земельна реформа пліус суцільна магнітизація аграрного сектору економіки, яку зібрався втілювати в області згаданий науково-дослідний центр.

Ага, ледь не забули вказати, що диво-центр очолює не хто-небудь, а як і належить, молодший Вілкул. Олександр Юрійович, виявляється, водночас ще і професор та керівник програми з магнітизації полів та ферм. І тепер у своїй з батьком газеті великими червоними літерами промовляє, що «Коли я стану Президентом, то аграріям не прийдеться платити дотації» - ура, друзі, радійте і виходьте на майдани торжествувати! Олександр Вілкул, який, отже, не лише на Дніпропетровщині очолює «Опозиційний блок», а ще і нечуваний науково-дослідний диво-центр, далі пише, неначе люди давно помітили, що «злаки, посіяні рядками з заходу на схід, ростуть вищими, ніж посіяні з півдня на північ». Згодом біологи і пояснили це впливом магнітного поля планети Земля. «Але агрономи нашого дослідного центру, - твердить Олександр Юрійович, - пішли далі. Вони природне магнітне поле вирішили посилити з допомогою інноваційних мегамагнітів, які названі моїм ім'ям. Результати фантастичні – в середньому втричі зростає урожайність, а потреба в культивуванні полів і тому подібному та зрешені посівів зведена до нуля» Але ж й це не все. «З участю магнітного поля, посиленого моїми мегамагнітами, - продовжив Вілкул-син, - вдалося очистити ґрунти від забруднення хімікатами і пестицидами, відродити у чорноземах вміст гумусу у закладених ще природою кількостях».

І чи не головна новина, якою поділився шанований Олександр Юрійович: «Уже цієї весни в наші землі разом з насінням ляжуть винайдені мною і моїми соратниками магніти – тим самим аграрії виростять нечувані раніше урожаї всього, що їхня душа забажає!» Тим паче, що вже налагоджено й випуск досі невідомим людству сільгоспагрегатів ВМВУ-1 та одразу і його модифікацію ВМВУ-2 «Диг», призначення яких – разом з насінням закладати в землю диво-мегамагніти Вілкула. Сійся, коротше, і родися всяка пашниця! Бо ж усі ці ще не бували у нас урожаї не лише раз і назавжди насипатимуть гори хліба і іншого збіжжя, наповнятимуть доверху вітчизняні комори та холодильники овочами і фруктами, але ще й всю Україну обернуть у квітучий рай, повен статків і благ. Ви ось тільки послушайте, що пише нардеп Вілкул у своїй газеті: «З допомогою магнітної реформи, котру я неодмінно здійснию у сільському господарстві, ми отримаємо гроші, які підуть на дійсно важливі діла – розвиток магнітизації у всіх сферах життєдіяльності країни, відтак на реальне покращення рівня життя кожного українця». Почули? Отак і не менше!

ЧИ У ВАС ТУТ кінчається терпіння і ви ладні кричати, що за нісенітниця ми – це ще й висловлюючись найм'якше – несемо? Не просто дурниці навіть, а дурню. Абсурд. Маячня. Не інакше, як з розумом у нас щось сталося – ну і так далі. Тоді приходиться нагадувати, як наш славетний Остап Вишня свого часу казав, що гумор – велика сила. А ще раніше від Вишні Микола Гоголь твердив, що сміху боїться і той, хто вже нічого не боїться. Те й інше тому й з давніх-давен використовували мудрі земляни, аби сатирою та гумором, сміхом боротися з усім, що заважало жити. І чи не найвиразнішими проявами таких старань були та до цих пір залишаються неперевершеними романи-пародії, котрі спонукали усіх поголовно кепкувати над безглуздими і бездарними носіями оманливих ілюзій ніби добра, а насправді м'якини, на якій намагалися ловити наївних і довірливих земляків. Згадайте хоч би хитропремудрого Гідальго Дон Кіхота з іспанської Ламанчі – безстрашного лицаря, котрий сміливо бився з вітряками, а отару баранів сприймав за навалу ворогів. Не зовсім нам зручно питати, але чи не нагадує вам до божевілья ж бо начитаний середньовічних лицарських романів Дон Кіхот нинішніх опоблоківців, котрі наврозгін ніби готові голови покласти свої за інтереси ошуканого і ними раніше народу?

Якщо раптом ні, не нагадує, то пригадайте інший пародійний і химерний роман, який також відомий чи не кожному письменному на планеті – отой, що про чудернацькі пригоди бравого солдата Швейка написав чех Ярослав Гашек. Не в тім річ, що продавець крадених собак Швейк, якого призовна комісія спершу забракувала як недоумкуватого, згодом дослужився до денщика та ротного ординарця. А у тім, що Швейк виголошував розумні думки все одно, що від усього народу. І це він сказав, що «уряд, який не забезпечив кожного чеха кухлем пива до обіду, має іти у відставку і ніколи не повертатися звідти». Хіба не актуально звучить і сьогодні для нас, українців? Саме стосовно, ясна річ, теперішніх опоблоківців.

Ми вже не говоримо про підпільного мільйонера Олександра Корейка теж з сатирично-фарсового роману Ільфа та Петрова «Золоте теля». Шахрай і пройдисвіт, якому ніби місця не було у тодішньому молодому радянському суспільстві, а зміг майже фантастично розбагатіти, правда ж? Якщо ж точніше, то накрасти! То колись цей Корейко невинними очима дивився у вічі нахабного Великого комбінатора Остапа Бендера і так довірливо дивувався: «Та звідки ж у мене, рядового чиновника, могли взятися мільйони?». Чи не здається знову вам, що автори сотень

ОПТИМІСТИЧНІ ІЛЮЗІЇ ХВАЦЬКОГО ОПОБЛОКІВЦЯ

нинішніх електронних декларацій зі значно більшими мільйонами українськими гривнями і у валюті взяли приклад з громадянина Олександра Корейка? Але з однією наразі відмінністю: в дивину їм, що народ цікавиться, а звідки у них завелися усі багатства, колекції полотен знаменитих художників та бібліотек древніх авторів і т. д.? Невже людям не досить, що вони, бідолашні й сердешні нардепи-опозиціонери, сьогодні над усе обіцяють вернути населенню посильні тарифи на комунальні послуги та не віддати в забуття недавнє радянське минуле, як це на кожному перехресті рве на собі сорочки і розпинається все той же Олександр Юрійович Вілкул? Малює ж він себе швидше і не біблейним золотим телятком, даруйте, а золотим ягнятком найвищої проби, якого хоч бери народу і на хліб вершковим маслом намазуй.

А тільки пригадується нам і пародійний роман українського автора Олега Чорногуза «Аристократ з Вапнярки», який геть незаслужено забутий нинішнім поколінням. А його герой – молода людина з непомірними амбіціями і вкрай поганими звичками і особливо егоїстично-жадібними апетитами та намірами Євграф Сідалковський - також, як і наш Олександр Вілкул, проник не останнім ділком в Науково-дослідний інститут хоч і не з магнітизації села, а з вивчення попиту на такі головні убори, як чоловічі шапки – скорочено НДІ «Фіндіпош». То знаєте, яке гасло він придумав і кинув у маси як кожух з плеча власного? О, тільки вдумайтесь гарно – «Дамо кожному українцю по шапці!» Ну що ж, на те й було написано сатирично-пародійний роман, щоби відчутно затаврувати негативних героїв уже

минулої доби. Інша річ, що на останніх й рівняються зараз теперішні опоблоківці. На чолі з невтомним Олександром Вілкулом. Якщо треба, то його колеги зі своїх плечей справді кожухи людям ніби готові знімати. Хоч насправді все одно, що земляків по шапках боляче б'ють, аби гарантовано забивати їм памороки. Оскільки від дарованих ними кожухів нашим людям насправді ні холодно, ні жарко.

А ОСОБЛИВО Олександр Юрійович внадився утиратися в довір'я літнім віком виборцям – чи не найнадійніший наразі електорат, який, каміння з неба падаючи, а він прийде і проголосує. І якщо повертатися до дійсно чудної та гротескної чомусь ніби доброї газети «Династія», то не випадково вона обіцяє перш за все усіх поголовно пенсіонерів-«дачників» забезпечити чудодійними магнітами Вілкула. І навіть при цьому виручити в одній біді. Справа у тім, що відбувся щойно з'їзд магнітологів України, кожен з яких як на підбір вчений з науковим званням від Опозиційного блоку. І він дійшов висновку, що треба якомога глибше закопувати-заробляти у землю магніти. Мінімум на півметра, а краще і глибше – радіус їхньої дії зростатиме у рази. Так от, сконструйовано пристрій, який аж бігом і на метрові глибини закладатиме мегамагнітики.

І весело, і сумно

Він дістав назву - імплікатор професора Вілкула. То ці імплікатори НДІ суцільної магнітизації сільського господарства готовий надіслати кожному пенсіонеру – лиш подавайте, люди добрі, заявки. Надсилайте на адресу інституту у Кривий Ріг – і щастя не обмине вас. Як запевняє у «Династії» депутат Дніпровської міської ради Олег Григорук, фруктові дерева, а також смородина чи малина на магнітних ділянках «дачників» цього року вродять у 4 – 5 разів краще, ніж ви сподіваєтеся навіть у найоптимістичніших своїх надіях та снах...

Хоч стій, досить смішити наших читачів. Настав час повідомити, що це ж не батько і син Вілкули заснували та 350-тисячним накладом видають газету-інформаційний бюлетень фонду сім'ї Вілкулів. Це чиясь блискаucha знахідка усім в області показати, чого варті обіцянки, якими задурманюють голови людям лідери нинішніх опоблоківців. Як є романи-пародії на зразок пригод хвацького вояка Йозефа Швейка або «Золоте теля» Ільфа та Петрова чи й «Аристократ з Вапнярки» Чорногуза зі своїм гаслом «Дамо кожному українцю по шапці», так оце придумали й газету-пародію на «плідну» діяльність на Дніпропетровщині сім'ї Вілкулів і їхніх відданих соратників. Можна заздрити опонентам родини Вілкулів за таку винахідливо-творчу витівку. Тим паче що поцілили нею прямо в яблучко. У газеті-пародії надали слово не комусь з вулиці, а самій Наталії Королевській. Прочитуємо поважну даму: «Дорогі наші сільські пенсіонери! Ми знаємо про ті труднощі, які вимушені ви долати щодня. Тому вирішили надати вам допомогу – кожному, хто має пенсійне посвідчення і документи на присадибну ділянку у селі, охоче і залюбки безкоштовно перешлемо магнітні магніти Олександра Вілкула. Уже цього літа завдяки їм ви отримаєте не менше трьох урожаїв картоплі. І при цьому не прийдеться боротися з колорадськими жуками – магніти відлякають їх від ваших грядок раз і назавжди». Уявляєте?

А знаєте, на кому шапки горять? В іншій і вже реальній та наче то поважній газеті забили з цього приводу три-вогу. Спокушаючи ніби сільський люд замовляти «чудодійні» магніти Вілкула, наврозгін просять повідомляти і свої персональні дані на зразок номера-серії паспорта та ідентифікаційного коду, а це загроза потрапити в халепу. Що ж, справді безпека існує. Шахраї нині на будь-яке злодійство мастаки. І ми теж застерігаємо народ не куплятися на явно примарні фантазії-розіграші. Єдине ж, що «Династія» вмістила адресу, на яку слід народу слати свої замовлення – м. Кривий Ріг, вул. Мусоргського, 19. Але ж це адреса Дочірнього підприємства «Овація» ПАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» - товариства, до якого мають відношення і родина Вілкулів. Як не важко ж здогадатися, а сама «Овація» найвірогідніше спеціалізується на розважанні народу всьлякими виставами-комедіями, за які й очікує від нього аплодисменти. Більше того, «Династія» запрошує писати і в Управління по роботі зі зверненнями громадян Криворізької міської ради, яку очолює персонально Вілкул-батько. Так хто ж тепер просить ще й персональні дані наївних потенційних виборців?

Михайлина НЕСКОРЕНА.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Газету-пародію «Династія», а точніше, як зазначається у вихідних даних, інформаційний бюлетень, роздають на центральних вулицях Дніпра. До райцентрів, тим паче, сіл вона не дійшла. Тому якщо у вас є знайомі в обласному центрі, попросіть їх показати ту «Династію». Пародії «95 кварталу» відпочивають...

У квітні погода ще дуже нестійка, і підстерігає небезпека у вигляді заморозків. І якщо городні культури ми зможемо хоч якось захистити, накривши плівкою, банкою або просто підгорнути землю, то дерева вберегти від морозу набагато складніше. Але врятувати наші плодоносні культури можна.

Квітневі заморозки - допоможіть саду

На порі на часі

Що потрібно знати про нічні заморозки?

Якщо температура повітря знижується до **мінус 3-4 градусів**, то страждають квіточки, які перебувають в бутонах. Температура **мінус 2-3 градуси** небезпечна для тих, що розпустилися.

Зав'язь плодів може постраждати при зниженні температури повітря до **мінус 1-2 градусів**.

Є кілька методів, щоб уберегти сад від заморозків.

Дощування дерев

Цей процес передбачає рясний полив дерев зверху простою або трохи підсоленою водою. Зауважимо, що дощування потрібно *проводити кілька разів за ніч* (саме в цей період доби дерева страждають найбільше). Вода не повинна встигати замерзати дуже сильно.

Вночі вода виділяє тепло і те в свою чергу рятує дерева від заморозків. Потрібно тільки врахувати,

що при швидкому розквіті дощування застосовувати необхідно дуже обережно, позаяк швидке відтавання води може несприятливо позначитися на деревах, які розпускаються.

Димлення як метод захисту

Цей спосіб захисту дерев і чагарників від заморозків - доступний і простий. Дим як речовина сам по собі теплий і не дає охолонути повітря біля себе повною мірою. Тому невелике зниження температури при димленні саду не загрожує.

Якщо синоптики прогнозують зниження температури повітря, не полінуйтеся й утворіть в саду кілька невеликих куп із сухих гілок. До цього процесу *потрібно підходити з обережністю*. Під сухими гілками необхідно закласти вологу, а ще краще - сиру ганчірку.

Сухий хмиз швидко згорить, а сире тлітиме довго і створить небезпечну для саду димову завісу. Але все

одно необхідно періодично наглядати за димовим вогнищем. Поверте, воно цього варте. Заморозки триватимуть недовго, і пару безсонних ночей окупляться сторицею - рясним урожаєм.

Штучний туман

Метод часто застосовують у фермерських господарствах, використовуючи для цього спеціальні установки. На невеликій території створити ефект туману можна за допомогою звичайного обприскування. Такий прийом сприяє утворенню крижаного панцира, температура під яким вище, ніж зовні. Це допомагає зберегти квіт. Завдяки випаровуванню води температура навколишнього середовища підвищується на **3 ° С**. Роботи зі створення штучного туману починайте на світанку, а в низинах - на пару годин раніше. Обприскування проводьте в кілька етапів, поки температура не стане плюсовою.

«Супутники» весни

Здоровенькі були!

«Супутники» перших весняних місяців - втома, сонливість, перепади настрою. Як справитися з цими проблемами організму, щоб повною мірою насолодитися довгоочікуваним потеплінням.

ГАСТРИТ. Вихід із зимового стилю життя дається нелегко органам шлунково-кишкового тракту. Насамперед тому, що взимку ми харчуємося важкою їжею, а з початком весни намагаємося переключитися на більш легкі, рослинні продукти. Організм тут же починає чинити опір, і з'являються ознаки гастриту: біль, дискомфорт і важкість, що виникають у верхній частині живота (частіше після їжі). Якщо не звернути на це увагу, може розвинути виразка. Тому при цих симптомах зверніться до гастроентеролога. Він виписує вам препарати, що блокують кислотність, і антибіотики (оскільки в загостренні гастритів винна бактерія Хелікобактер пілорі). З рецептів народної медицини можна порекомендувати олію з обліпихи (1/2 дес. ложка за півгодини до їди 5 разів на день, протягом 2-х тижнів) і настої квітів календули та кореня айру (по 50 мл за годину до їди 4 рази на день).

ГІПОВІТАМІНОЗ. Навесні багато хто з нас відчуває слабкість, швидку стомлюваність, зниження працездатності. Все це ознаки гіповітамінозу - нестачі вітамінів. На першому місці - дефіцит вітаміну С, на другому - групи В, на третьому - А. Щоб заповнити втрати аскорбінової кислоти, потрібно в день з'їдати на вибір: 300 г квашеної капусти, 3 апельсини, 5-6 мандарин, 1-2 ківи. Вітамін А постачають овочі помаранчевого і червоного кольору (наприклад, в день можна з'їсти 1 кг моркви, 1,5 кг солодкого перцю), жовток (3 шт.) і печінка (300 г). Вітаміну В1 багато в свинині, бобових, висівковому хлібі. Діти найбільше схильні до дефіциту вітаміну D (кальциферол). Це пов'язано з тим, що вони недоотримують вітамін з їжею і тому, що не вистачає сонця. Справа в тому, що кальциферол нормально засвоюється тільки за наявності ультрафіолету. А цей вітамін регулює засвоєння кальцію і фосфору - головних будівельних мікроелементів кісток. У результаті у дітей розвивається рахіт - захворювання, що виявляється деформацією скелета. Є нестача вітаміну D в зимово-весняний період і у дорослих людей. У них стоншуються кістки, вони стають схильними до переломів, особливо в літньому віці. Цей стан називається остеопорозом. На кальциферол багаті молоко, масло, печінка тріски, риба, жир.

Як затримати цвітіння абрикоса

Під час цвітіння абрикос може вражати гриб монілія. Пошкоджені листя всихають за кілька днів, пізніше відмирають окремі гілки, а з часом може загинути і саме дерево. Щоб хвороба не прогресувала, обрізають всі сухі гілки із «запасом», знищують хворі плоди і гілки, перекопують під стовбуром. У холодну пору вирізають і спалюють уражені пагони, очищають штамби від старої кори і спалюють муміфіковані плоди, листя. Зачистку ран проводять із захопленням 4-5 мм здорової тканини, знешкоджуючи їх 1-процентним розчином мідного купоросу.

Часто практикується обприскування бордоською сумішшю (3% до розкриття бруньок, ранньою весною і восени, після листопаду).

У запущених випадках застосовують отрутохімікат. За 3-4 дні до цвітіння, в період розпуснення бутонів обприскують фунгіцидами. Наступна обробка - відразу після цвітіння і третя - через 2-3 тижні після другого.

Цвітіння абрикоса можна регулювати обрізанням. Наприкінці липня - серпня, коли відбувається утворення квіткових бруньок у дерева, робіть невелике обрізання.

Вирізайте хворі і загущені гілки крони дерева. Цей захід затримує утворення плодів, що в свою чергу - цвітіння абрикоса навесні (буває до двох тижнів). Це дозволяє дереву пережити квітневі заморозки.

У період цвітіння абрикоса дерева обприскують 0,1%-ним розчином фундазолу (10 г на 10 л води). Якщо ділянка з абрикосами в попередні роки постраждала від моніліозу, не завадить провести дворазове обприскування фундазолом - на початку та в середині цвітіння. Дворазове обприскування проводять також, якщо весна волога, дощова. Фундазол малотоксичний для теплокровних тварин і комах-запилювачів, що дозволяє використовувати його для обприскування квітучих дерев.

КРОПИВА-ПОМІЧНИЦЯ За вмістом білка вона не поступається ні люцерні, ні конюшині, а за вмістом мікроелементів навіть утричі перевищує їх. Тому може бути чудовим добривом. Для цього необхідно, щоб кропива становила третину обсягу компостної купи. Якщо таким компостом удобрювати ґрунт, то можна запобігти його окисленню. Водночас набагато активніше утворюється гумусний шар і підвищується родючість ґрунту.

Щоб прискорити визрівання компосту, кропиву перед закладанням подрібненою складають у ящик і ставлять у затінок. За таких умов вона швидко перетворюється на темну масу, багату на корисні речовини, зокрема, білок. Для оздоровлення ґрунту доцільно поливати його настоєм перепрілої маси в

пропорції 1:5. Навіть після поливів по 5 л на 1 кв. м усі культури краще ростуть та дають більший урожай.

ЧУДОДІЙНА ЗАКВАСКА Приготувати таку закваску просто. Треба взяти 500 г свіжої кропиви, по 200 г підбілу та кульбаби і 100 г чистотілу. Все дрібно нарізати, покласти у ємкість і залити 10 л теплої води. Ця маса 2-3 дні кваситься, потім розчин розмішують і проціджують. Підживлюють ним огірки, помідори, кабачки, патисони, особливо у стадії плодоношення, з розрахунку 3-4 л на 1 кв. м 2-3 рази з інтервалом 6-7 днів. Після такого підживлення рослини менше пошкоджуються шкідниками та хворобами. І мінеральні добрива, особливо азотні, вам не знадобляться.

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДПТ 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій Гайворонський
Головний редактор Лариса Шара

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-850-72-74
e-mail:fermer.redaktor@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк ТОВ «Видавничий дім «Кераміст»
69057, м. Запоріжжя, вул. Седова, 16
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 1783903. Тираж 10 000.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
Оформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Електронна версія газети: www.farmer.dp.ua www.facebook.com/farmer.dp.ua

Хрестини з діда-прадіда

Хрестини - комплекс обрядових дій, спрямованих на прилучення дитини до сім'ї, общини і християнського світу. Розрізнялись декілька варіантів хрестин - переважно народні, суто релігійні та змішані. Найбільш поширений в Україні останній варіант: спочатку дитину хрестять у церкві, а потім у родині влаштовують гостину. Це знайшло відбиток, до речі, в усталених висловах: йти на хрестини, йти на хлібосілля, йти на збір.

ПЕРЕВАЖНО релігійний обряд хрестин зберігався в західних районах України (там вважалося: поки дитина була нехрещеною, мати не могла її годувати). Серед гуцулів, наприклад, було заведено, йдучи до церкви, стелити на поріг петик (верхній одяг), на котрий клали дитину. Після того як мати тричі переступала через дитину, кума брала її на руки і виносила у сіни. Там баба клала під поріг ніж, а кума, переступаючи поріг, подавала ніж через вікно. Після цих магічних обрядів куми несли дитину до церкви на хрещення.

В обряді хрестин важливу роль відігравали куми або другі батьки новонародженого (у церковному варіанті - хрещені батьки), яких запрошував батько немовляти. На Середній Наддніпрянщині обирали переважно одну пару кумів із близьких родичів, на Волині - дві-три пари як із близьких, так і з далеких родичів, на Поділлі - до п'яти, з родичів і знайомих, на Наддністрянщині - до десяти пар, так званих нанашок.

Відмова від кумівства вважалася за гріх. Але й відповідальність у кумів була великою: вони справляли для похресника усі хрестильні обряди, пострижини, весілля. У свою чергу батьки похресника несли кумам пироги, а підрастаючи похресники щороку провідували своїх других батьків (й бабу-повитуху), несли їм «вечерю».

Після хрестин у церкві куми й сусіди збиралися до хати новонародженого за святковий стіл. Обов'язковою стравою на гостинах була бабина каша. Закінчувалися хрестини відвіданням кумів батьками новонародженого, які приносили у дарунок сім хлібів і полотно. У гуцулів хрестини закінчувалися тим, що хрещені батьки дарували похресникові до весілля коня, корову чи овець. Від цього між кумами і батьками дитини встановлювалися свояцькі стосунки.

Портал «Українські традиції»

«Я люблю Україну - країну мою»

*Я люблю Україну!
Я люблю її стан.
Гори, степ, полонини,
Старовинні міста.*

*Десь грають цимбали.
Вітерець на вустах.
І садочок вишневий
Ще наснитись не раз.*

*Я люблю Україну!
Хай живе ще навіки.
І вклонюся низько
Мойй рідній землі!*

По вітамінного столу

Салат по-весняному

Картопля - 500 г, пучок редиски, ядра волоських горіхів - 7 шт., нерафінована олія, лимонний сік - 30 мл, зелена цибуля - 4 пера, мед - 10 г, гірчиця - 5 г, перець мелений чорний, сіль за смаком

Відварюємо картоплю, чистимо. Гарячою нарізаємо на дрібні шматочки і заливаємо маринадом, який готуємо з олії, гірчиці, лимонного соку, меду. Редиску ріжемо кружечками, цибулю подрібнюємо. Замість редиски можна додати стебла селери або свіжий огірок. Горіхи прожарюємо на сухій сковороді і ретельно подрібнюємо. Всі інгредієнти перемішуємо з картоплею і подаємо на стіл.

- Ні, куме, в наш час немає друзів! Уявіть собі, зустрів недавно хорошого знайомого і попросив позичити мені сто гривень. І що ж ви думаєте? Цей негідник мені відмовив!

- Куме! Відразу вас попереджаю: я також негідник.

- Куме, а хто то такий, що обізвав вас ослом?

- Та не знаю, вперше бачу...

- Дивно... як швидко він вас розкусив.

Салат з цибулею, кропивою і подорожником

Листя подорожника - 120 г, листочки кропиви - 50 г, одна цибуля ріпчаста, хрін - 50 г, одне яйце, сметани 20 г, яблучний оцет, сіль за смаком.

Листя кропиви і подорожника обшпарити окропом і залишити на дві хвилини, потім відкинути на сито. Нарізати яйце, зелень, цибулю, натерти хрін і заправити салат сметаною, попередньо змішаною з сіллю та оцтом.

Цікаві факти про вітер

У кожного народу його називають по-своєму, напевно, жодна стихія не зможе похвалитися таким достатком оригінальних назв: козяча борода, кур'єр, косоокий Боб, небіжчик, вітер змін. Представляємо вам цікаві факти про вітер.

1. Виявляється, що вітер має свій особистий день, свято, яке відзначають 15 червня. Ініціатором цього стали дві організації — Рада з енергії вітрів і Європейська асоціація вітроенергетики. Навіщо вони зробили це? Для того, щоб привернути загальну увагу до потенціалу енергії, яку має вітер. Свій початок це свято взяло в далекому 2007 році в Європі. Міжнародним він став через 2 роки.

2. У нашій Сонячній системі найшвидшим вітром володіє планета Нептун, де швидкість стихії сягає 2200 км на годину!!

3. Вітер буває вертикальним. Однак через зміну траєкторії руху такий вітер дуже сильно втрачає в швидкості.

4. Дана стихія має свої ступені вимірювання, починаючи з часу вітрильного мореплавства, - це шкала ботфорти. Відповідно до неї, крім усім відомих шторму і штилю, існує третій - так званий «чистий вітер», який дме між 8 і 10 м/с.

5. Графік, де відображаються тривалі спостереження за напрямком, швидкістю, силою цієї стихії, називається «розою вітрів».

6. Жителі «Вогняної Землі» носять пов'язку тільки з того боку, звідки дме вітер. Протилежна сторона тіла залишається голою.

7. Таке явище як торнадо може виникнути де завгодно і в будь-який час, проте частіше їх помічають між 15.00 і 21.00 годинами. Смерч зазвичай триває пару хвилин, протягом яких встигає забрати багато життів і завдати величезних збитків. Однак зафіксовані такі екземпляри, які тривали годинами. Складно навіть уявити, наскільки руйнівними вони були.

8. Метеорологи США заявили,

що зафіксували найпотужніший потік повітря за останнє двадцятиріччя, де швидкість його склала 70 м/с. А світовий абсолютний рекорд належав потоку вітру, який пройшов там же в 1934 році, зі швидкістю 103 м/с. Однак в 1996 році вітер, що пройшов під час циклону «Олівія» на острові Барроу, побив усі рекорди. Його швидкість становила 113 метрів в секунду або 408 кілометрів на годину.

9. Найнебезпечніший і грізний потік повітря бушує в Антарктиді. Вся справа навіть не в його швидкості (близько 60 кілометрів на годину). Його міць проявляється в поєднанні з шістдесяти градусним вологим холодом. Дивно, що саме там в таких нелюдських умовах імператорський пінгвін висиджує свої яйця.

10. Торнадо або смерч - найшвидший вітер на землі, щоб його наздогнати, потрібно їхати на машині зі швидкістю понад 100 км на год. У Міссісіпі в 31 році ХХ століття торнадо проніс 40 метрів поїзд, що важив 83 тонни!

Пишіть:

49000, м. Дніпро,

вул. Воскресенська, 41, оф.109

Дзвоніть:

786-02-21,

098-183-00-18,

050-850-72-74

Передплатити «Фермер Придніпров'я»

можна у будь-якому поштовому

відділенні області до 25 числа щомісяця.

Передплатний індекс 60092.